

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ  
що середи, п'ятниці і неділі,  
з тижневим додатком  
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністр. і експедиція  
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на поперед-  
че застережене. — Рекламці неопе-  
чатані вільні від оплати поштової.

# БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік . . . . .	20 К. — с.
„ пів року . . . . .	10 „ — „
„ чверть року . . . . .	5 „ — „
„ місяць . . . . .	1 „ 70 „

Поодинокое число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсератів  
платні в Чернівцях.

## Давна і будуча політика на Буковині.

„Voința poporului“, орган буков. Волохів-демократів помістив в ч. 48 і 49 с. р. під заголовком „Манувістська а будучність“ статтю посла д-ра Авреля Ончула, котра й дала нас Русинів великої ваги як голос міродайних волохів політиків на Буковині, які устами визначного свого провідника відкривають напрям їхньої політики взагалі а супроти нас Русинів з особна, який і ми з нашого боку мусимо признати як спасенний для обох автохтонних на Буковині народів а тим то й для цілого краю.

Про „минушість“ д-р. Ончул каже, що політика волохів на Буковині від р. 1862 аж до р. 1892 була чисто боярська, що ухвалювала закони тільки в користь дідичів а на шкоду народу. Проти цієї політики виступили 1892. р. д-р. Аврель Ончул і д-р. Флорія Луну в „Gazetăi Viscovine“, а наслідком сего руху був вибір посла д-ра Юрія Поповича. Навіть бояри признали конечність провадити „народну“ політику, але вживали до того хитрих способів, бо не працювали позитивно а „бавили ся“ справою „тріколюру“ і „побивали“ всі прочі народности, особливо ж Русинів; „паралелувати з тріколюром і поглотити Русинів“, каже д-р. Ончул, „було для них всім, а добро народу нічим“. Але тріколюр приніс Волохам тільки, що їх підозрівано о іредентизм і переслідувано за те, а „ворожнеча супроти Русинів мала той наслідок, що счепив ся з нами той другий нарід автохтонний, майже такий сильний як і ми, і оба народи поборювали ся без глузду і спиноували себе на взаємну шкоду. Притиснені в соймі Русинами а при виборах правительством, котре позбавило при нових виборах д-ра Поповича мандату, т. зв. волохські „народовці“ посрамили ся і не бачили иншого виходу, як поклонити ся боярам і підняти знов давню політику боярську, знищивши своєю короткозоростю плоди тяжкої десятилітньої праці.

Тоді д-р. Ончул і д-р. Луну звернули ся до боярів, аби їх направити по добру на праву дорогу, але бояри відповіли на

те глумом, насмішками і переслідуванем д-ра Луну. Тоді д-р. Ончул і д-р. Луну підняли борбу проти боярів і їх слуг, волохських „народовців“, заложивши р. 1902 газети „Privitorul“ і „Voința poporului“, щоби „привернути знов національну політику і направити гріхи „народовців“ поповнені супроти держави і сусідів Русинів“.

Доказавши, що „судьба Волохів тісно звязана з Австрією і що Волохи проте мусять бути вірними Австрійцями“, здохули Волохи назад довіріє австрійського ряду, що не тягнуть до Румунії хоч би вбпрати ся і в тріколюр.

„Далі“, каже д-р. Ончул, „доказали ми, що ворожнеча супроти Русинів не має підстави, бо неправда, що Русини нас поглотять. Історія показує нам, що Русини були в краю і давнішше, а статистика навчає нас, що теперішнє число Волохів в порівнянню з їх числом підчас прилучення Буковини до Австрії не тільки що не зменшило ся, але протинно зросло навіть більше, як природним зростом. Але навіть як би Русини нас поглотували, (бабесі повірки, в які доси вірено), то удари навагда — найгіршай спосіб оборони. Одиноким способом ратунку в тамім разі є означене і відграничене наше національне. Ми переконали ся у Русинів, що й вони не мають иншого бажання, як означити і відгородити свою посілість, а що проте бажання обох однакові, а поглоснене і перетворене Русинів на Волохів неможливе, погодили ся ми з ними на підставі, щоби кожний дбав про свої потреби і поймав ся до справ другого“.

Погодивши оттак обі єї справи, освятнено вільні вибори, а в них побідили волохські демократи боярів і поставили собі за задачу: „зміцнити і піднести нарід на підставі єго мови і природної вдачі, просвічаючи і збогачаючи єго“.

Д-р. Ончул наводить далі закони, які сойм ухвалив с. р., аби піднести нарід матеріяльно, що вдало ся зробити одної сесії в співдї з Русинами, чим привневлено Німців і Жидів іти враз із Волохами і Русинами. І бояри, кінчить д-р. Ончул, свій огляд минушности, переконали ся, що без народу вони немічні,

тому й заявили устами барона Гормуза-кого, що на будуче їх місце при народі, з котрим хотять трудити ся плече в плече. Д-р. Ончул надіє ся, що й проча інтелігенція, а особливо свьященники, котрі стоять ще з боку, зрозуміють, що їм нема місця віде инде, як при народі“.

Про „будучність“ д-р. Ончул пише ось що: „Перша праця має на меті означити і розмежити національну посілість. Початок до того зроблений вже з нагоди нового закону виборчого, задля котрого відділено волохські села від руских і злучено одні і другі майже в чисто волохські і рускі округи виборчі, а єї округи є заразом будучі повіти судові і політичні. Правительству подобає ся то і воно хоче оснувати з часом суди і староства, яких ще треба. Коли ж староства і суди будуть розмежені після мови народу, тоді буде можна запровадити в урядах волоху (а в руских повітах руску — Ред.) мову і таким чином відграничить ся Волохів від Русинів у всіх справах судових і адміністративних. Тоді треба буде уурядкувати ще лише справи шкільні і церковні. І їх треба уладити так, щоби посілість кожного була відгороджена і щоби один не міг ступити на загороу другого. Сей лад в шкільних справах легко зробити. Треба тільки при краєвій радї шкільній, котрій остануть школи німецькі, після взору Чех зробити один відділ волохський а один руский. Волохський відділ мав би дбати про школи волохські, де-б вони не були, а відділ руский про школи рускі. Таким способом ми не маємо мішати ся до шкіл руских ані Русини до шкіл наших, так що одні і другі були-б охоронені від всякої несправедливости. Відмежене можемо попровадити так далеко, щоби Русини оплачували свої школи а ми свої“.

Тяжше, але таки можливе, уурядковане справ церковних. Правда, що так, як вони уладжені, не йде діло ні раз; бо коли всі прочі справи стоять під публичним надзором, то заряд церковний і управа єї майном скривають ся в п'яті ночі. Кілька людей, покликаних чи не покликаних, рядить одним і другим після своєї вподоби, не турбуючи ся вірними. Маса народу а з нею все духовенство

сільське не має права питати ся, ані права пожадувати ся чи чого жадати, вони не є ніщо иншого як раби заряду церковного, котрий робить з ним, що хоче, як коли-б вірні були задля управителів, а не вони для вірних. Чи консистория постунає собі справедливо або робить що хоче, чи церковним майном управляють як слід або крадуть, ніхто сего не знає, бо все діє ся в тайні. В церкві панує у нас все ще той сам абсолютизм, що в насів цїсаря Йосифа, а плоди єго до чого недоволене зарядом церковним, яке обняло цілий нарід, духовенство, інтелігенцію і селян.

Найкращий стан годі далі терпіти і тому треба єму зоробити конєж. Одиноким способом на то публична рада, церковний конгрес, і тому ми, скоро упораємо ся з прочими справами, маємо на думці, вже на слідуючій сесії соймовій, при нагоді знесення стіли і патронату, що залежить від сойму, зробити потрібні зходи задля скликання церковного конгресу, і добивати ся єго зі всіх сил, доки не буде осущений. Ми побороти більші труднощі, поборемо і сю. Однак не хочемо конгресу, котрий би складав ся по половині з духовенства, бо служи митрополита мусять слухати єго і піддержувати далі в иншій виді дотеперішній абсолютизм, але хочемо конгресу, в котрім би тільки третина членів були свьященники а прочі дві часті люди свьітські.

За помічю такого конгресу будемо старати ся о надзїр над управою церковним майном. Сю справу треба уладити так, як в громаді, в краю і в державі. Заряд дібр має виготовляти прелімінар, конгрес має приймати а цїсар одобрити. Бо так належить ся після законів основних і після правил, щоби публичним добром заряджувано публично: В такий спосіб будемо старати ся управити заряд і подбати, щоби майно церковне уживано лише на цілі церковні.

Зробивши се, зможемо управити з одного боку платню свьященників після платні судовиків, ставляючи со трудників до ранги Х., парохів після віку до IX. і VIII. а протоєреїв до VII.,

## НАШ АЛЬБОМ.

Остап Деревянна.

### Із хвилин.

Припадь нишком гвучкою лозою  
або листом до тої могили  
і враз виплач гіркою сльозою  
все чим груди твої наболіли

І засни лютим лихом побитий,  
наче ніч засипля над ярами,  
наче хрест цей старий, перегнилий  
на могилу звалений вітрами.

### Настала ніч...

Настала ніч немов тривога,  
Налїг на душу сум і жах;  
Я жду людей, я молю Бога  
й молитва вяне на устах.

Така неволя, що й до віку  
хто зна чи вирву ся з цих пут,  
на бої жду даремне ліку...  
а дні лїниво йдуть і мруть.

І хто-ж дасть раду? Все пропало...  
самому-ж пут не перебить.  
Як дивно це, щоб жить так мало,  
а так багато пережить.

### Давно завмерло сонце...

Давно завмерло сонце за горою...  
заснула днина... йшло по долині  
ступає ніч і все гвіте собою  
і все мовчить неначе в домовині.

Часом лиш в мене так нараз раптово,  
забеть ся серце глухо, застукоче,  
жалібно заквильть без слів, без мови  
без звуку... так неначе вмерти хоче...

Отсе нераз така хвилина п'яна  
дні нагада минулі, позабуті,  
зайде у серце пошматує рану  
і не дає й міні спокійно вснути...

### Бувають хвилини...

Буває іноді хвилина невгомна...  
навіє щось неназване, незнане  
такого жалю, мук таких бездонних  
за страченим полюбленим, коханим.

Обсядуть сумніви нестерпною юрбою,  
в душі згасять до крихітки надію  
і відберуть міні всю силу наді мною  
і ніч найде глуха аж серце мліє...

### З тюрми.

Щоби я вирвав ся стрілою  
із цих заліз і цих людей,  
то я-б полинув за тобою,  
припав би до твоїх грудий,

немов підкошена билина,  
мов в корени підтятий цвіт,  
заплакав би немов дитина  
з жалю на долю і на світ.

А може-б зрадів пред тобою  
з твоїм цілунком на устах?  
Та ба: Як вирвусь, як тюрмою  
так дупко закували — страх!?

### Вилили ріки...

(З Петербургу).

Вилила ріка навкруг,  
філя бляді скрізь жене,  
по тім боці дівчина  
нині вже не жде мене.

Розірвало греблю геть,  
розірвало і місток,  
із містка жене онде  
найпослідний вже шматок.

На горбі стою собі,  
зір по філях мій біжить  
і голубку бачу я,  
що на другий бік летить.

Та чи голуб це такий —  
сумніваю ся чогось.  
Чи не зітханне мое  
так на той бік понеслось?

Ворон... як вугілля  
чорнее перо,  
яворове гилля,  
лаمله на гніздо.

Сумно крильми беть ся,  
позира кругом  
на гніздо, що веть ся  
й краще над гніздом.

Кость Ганусенко.

### Колись.

Вечір... тихо... ясні зорі...  
місяць білолиций...  
потік шепче скорбну думу  
пробластній криници...

Там то коло керниченьки  
ми колись сиділи,  
голубились — цілувались  
та про щасте мріли...

Тії хвилі вже минули,  
мов втонули в море;  
де колись любов лиш цвила —  
сльози там і горе...

1904.



а з другого боку відділюючи кілька мога парохій волоскі від руских. Відділюючи їх, знісши столу і патронат і надавши консисторії право, настановити самостійно (без єпітропів) парохів на підставі статуту, яких, уложити конгрес, і під его надзором; усунемо майже все лихо, яке нам нині докучає а разом і те, о що сваримо ся з Русинами.

Дальше маємо тільки подбати о те, щоби в справі національній, себто зглядом обсаджувана парохів і печатаня книг церковних, Русини не мішали ся в справи наші, а ми так само в їхні діла. На се вистарчить, щоби в консисторії, (котрій остане й на далі управа церкви цілої і опіка над догмами, канонами і ритуалом), зробити два відділи, кожний з одним владикою на чолі, а то один волоский а другий руский, для обсаджувана парохій і печатаня книг церковних або одним словом для справ національних.

Правда, що через такий устрій дали-б ми з рук деяку силу, яку маємо покищо в церкві над Русинами, але в заміну за те добули-б спокій в церкві і обгороджене нашої посілости, о котру ми повинні дбати тим більше, що зависить лише від волі правительства, чи іменованем Митрополита і консисторських радників хоче віддати управу церкви в руки Волохів чи Русинів. Нині ми ще панамі в церкві, як завтра можуть ними стати Русини, як були за часів владики Гакмана, тому мусимо загоді подбати, щоб відгородити і обезпечити свою національну посілість так, щоби ніхто не був в силі нам її вирвати.

Всі ці порядки можемо зробити тільки рука в руку з Русинами. Спротививши ся їй не можемо виграти ні одні ні другі, а мусимо оба стояти на місці; однак порозумівши ся зробимо все легко після нашої волі. Можемо легко порозуміти ся, бо й Русини бажать упорядкована справ шкільних і церковних навіть в означений тут спосіб, як се заявив сам Николай Василько в соймі. Коли ж наші бажання однакові, то нічо не спинає нас, працювати спільно, тим більше, що осушене наших замірів усуває небезпечність національної загрози одного через другого і разом причини дотеперішньої сварки, втворюючи таким робом звязз тривалу. А щоби утворити таку звязз, о те повинні старати ся одні і другі, бо розвій справ дотепер дав доказ, що, коли Волохи і Русини подадуть собі руку, то вони панамі в краю і своєї долі, коли ж взаємно поборюють ся, то одні і другі стають ся рабами інших.

Згода з Русинами уможливила-б нам, боронити наших прав ліпше і в раді державній.

Там не мають наші посліди належної пошани, бо їх за мало і тому, що в сій раді вплив послів не залежить на стільки від їхньої особи, як від числа голов злучених в один клуб. Клуби а не поодинокі посліди керують справами і впливають на міністрів, а клуб волоский, що має 5 членів на 425, розуміє ся, не може зробити багато. Щоби збільшити свій вплив, волоскі посліди не мають иньшого способу, як злучити ся після прикладу союзу соймового з иньшими послідами, а одинокі посліди, з якими після програми і бажань своїх можуть залучити ся, се рускі посліди з Буковини і з Галичини, та італіянські з Триєсту і Трентину. Отже було би корисно для всіх цих послів і для народів, які вони заступають, щоби злучили ся в один клуб, котрий відтак мав би зо 50 послів, а ся злука неможлива без згоди Волохів з Русинами.

Власне ся згода з Русинами зробила би нас не тільки панамі в краю, але піднесла-б наш вплив і в державі, що ми могли би привертати правительство, аби не було нам більш вороже, але аби ліпше звало на наші права і кривди.

Оттак обдумуючи діло, хоч з якого боку, приходимо все до того, що треба нам іти рука в руку з Русинами. Порозумівши ся з ними, розвивати ся будемо одні і другі, а поборюючи ся, будемо ніди, як ніди доси. Отже ядро нашої політики не може бути иньше, як згода з Русинами на підставі установлення і огороженя нашої посілости і рускої. Знаємо, що ся політика покищо немила нашим священикам і інтелігентам, вихованим в семинарії і в

„Junim“ у вірі, що одинокі національне спасення є вбити Русинів сокирою; але остаточно доля нашого народу платити більше як сльпий фанатизм проповідуваний задля притуплення умів таких, які є нині в семинарії і в „Junim“. Час вже осудити нашу політику на здоровім осуді мужів зрілих, не на недоростків.

Отже треба вже раз порозуміти і священикам і інтелігентам нашим. А коли вони не схотіли-б сего порозуміти, то ми відділимо їх зовсім від нашого народу, і полишаючи їх на волю Богу, підемо понад їх головами, як перейшли доси понад головами наших противників; коли ж порозуміють її, тоді приймемо їх з отвергненими раменами, і будемо працювати разом з ними плече в плече, кинувши згадку минулого.

Щоби в тім ділі порозуміти ся, маємо на гадці, урядити літом віче всіх Волохів, селян, учителів, священиків, ділчів і послів.

„Дай, Боже“, (кінчить др. Ончул отсю свою статтю, котрої часті другу ми подали в повній основі), „щоби ми при сій нагоді злили ся в одно тіло і злучили ся в старанню, зміцнити і піднести наш нарід на підставі его мови і природної вдачі, просвѣчаючи і збогачуючи его“.

\* \* \*

З боку Русинів сказали в сій справі своє слово рускі посліди устами п. Николая Василька, як се зазначено в самій статті д-ра Ончула, що готові подати волоским сусідам руку до згоди і до дальшої праці в напрямі, який др. Ончул висказав тут так ясно і так переконуючо. Наші посліди були все того пересвідчені, що тільки щара і вірна та ясно поставлена згода обох автохтонних народів краю може їх спасти з неволі і з недолі. Однак доси не було про те з ким і говорити а не то годити ся. Аж послідня соймова сесія уможливила перший крок до усецнення сего ідеалу і вже тим одним кроком ступили Русини і Волохи далеко вперед. А що воно дійсно так, про се свѣдчать крики і заходи всіх ворожих обох народам стихій, що жили і раді-б ще жити, панувати в краю коштом порабощеного автохтонного люду. Сей факт повинен подвоїти сили і змагання провідників руского і волоского народу, щоб довести чим скорше розпочате спасення діло до щастливого кінця. А свѣтані обовязком кожної патріотичної одиниці обох народів є спирати сі змагання провідників.

І ми Русини мусимо сказати з осібно на слово до руского духовенства, о скільки воно бороздить новій політичній констеляції на Буковині, чи то з покори перед своїми настоятелями, що протині добром ділові з нерозважного фанатизму, який влучно напаятував др. Ончул, чи то ізза кацапської крини, що фарисейським „православ'єм“ заходить ся о ласку тих самих ворогів нашого ба й волоского народу. А се слово наше тожне з тим, що то єго др. Ончул сказав до волоского духовенства. Крайна пора і вам, отці духовні, числити ся з фактами, з часом і его потребами, з природою і его волею, і не спиняти коліс, що розігнали ся цілою силою до мети лінійної долі нашого краю, бо горе тим рукам, що подадуть ся межі сльпій загального поступу! Роздумайте добре, що Вам робити, щоб не жалували аж тоді, як буде запізно, бо „буде кається, але вороти не буде“.

## На часі!

Чим раз сильніше стискає ворог около ший нашого народа тяженькі окови. Оден удар за другим приходить ся нам переносити. За законом про бюра посередництва праці йде колонізаційний закон про рентові оселі. Вправді годі повірити, щоби др. Кербер відважив ся на таку провокацію нашого і так тяжко кривдженого народу, та предложив сей виїмковий русиноїдський законопроект до санкції. Але народ повинен поперти наші змагання і своє негодоване показати також на

вні, у формі легального, але енергичного протесту проти сего проекту.

Но найважливіші і найнебезпечніші для нашої будучности, се культурні кайдани, які з залізною консеквенцією ворог чим раз більше стискає около нашого народного організму. Ми не тільки не маємо ані одної виспій школи, але не маємо ані одної учительської семинарії. Иньшими словами: нам не вільно навіть думати про успішний розвиток нашого народного шкільництва.

Шведська часопись „Afton - Bladet“ цитуючи „Ruthenische Revue“, що австрійські Русини не мають ані одної учительської семинарії, пише, що се прямо неімовірна річ, щоби таке діяло ся в культурній державі.

До так званих утравістичних семинарій Русинів систематично не допускають. Наші школи заливають польські учителі, або паньчоткові учительки. За 10 літ не буде в цїлій Галичині навіть 10 проц. руских учителів. Хтож буде обсаджувати нашу молодіж? Хто має виховувати нові покоління інтелігенції? Хто має захочувати сільський народ до просвѣти, до посилення дітей до школи? Чи чужі нашому селянинові люди, що не уміють навіть його мови?... Чиж се не страшна перспектива? Чиж не грозить нам як раз з сего боку як найбільша небезпека?

Накопи 200.000 шлезких Польків дістало паралельки при семинарії в Тішині, чиж сего не може домогати ся 3,074.000 галицких, а разом з буковинськими 3,375.000 Русинів? Але наші непокликані опікуни дозволилиби нам скорше подати 10 театрів, чим забезпечити нам бодай в часті розвиток нашого народного шкільництва. Проте нема ивншої ради, як старати ся о засноване приватної рускої семинарії учительської у Львові і в Чернівцях. Правда, се буде получене з жертвами, але зі взгляду на вагу справи не повинні відстрашувати нас ніякі жертви.

За рік, себто в осени 1905 повинна покищо бодай лише у Львові бути отворена перша класа приватного руского семинара. Се справа не політична, але чисто культурної натури, отже повинна згуртувати всіх щирих людей, без ріжниць партій. Заслужене наше Товариство педагогічне займе ся певно сею справою, наколи суспільність поспішить з матеріальною підмогою.

Василь Яворський  
посол до ради державної.

## Політичний перегляд.

*Парламентарна революція в Угорщині.*

По незвичайно супокійнім вступім засіданню — бучі на дальших засіданнях не переводять ся. Президента Тісу не допускають до слова, засипуючи его епітетами як: фаліпівник, лайдак і т. д. Вчора заявив пос. Раковски, що опозиція признає лиш старий регулямін і не допустить до введення в жите нового за таку ціну. Як промавляв Банфі счинила ся така метушня, що засідане перервано. Відтак промавляли Банфі, Польоній і Розенберг. Тіса заповів, що нові вибори відбудуть ся, чи опозиція провізормо ухвалить чи ні. Вчора поїхав Тіса на аудиєнцію до Відня.

(Телеграм із 17. грудня.)

Презид. міністрів Тіса був о год. 9. рано на аудиєнції у цісаря, щоб зложити докладне справозд. про політичне

положене на Угорщині. Угорський сойм збирає ся сего року в останне в понеділок, а відтак аж 4. або 5. січня, тож цісар сойм розвяже і розпише нові вибори.

*Засуджене убійників Плевого.*

В процесі, який відбув ся сими днями в Петербурзі проти убійників Плевого засуджено Созонова на досмертну вазницю, а співвинного Сікорского на 20 літ примусових робіт. Студенти варшавської техніки задемонстрували проти сего суду в той спосіб, що в день розправи зовсім не явили ся на викладах. — Дня 14. с. м. мало відбутися загальне віче студентів, тимчасом ректорат техніку замкнув і техніки в числі трех сотень вимащували із революційними окликами на місто, де їх поліція розігнала.

## НАГОРОДИ НОБЛЯ.

В Штокгольмі роздано 10 с. м. незвичайно свѣтотно при уділі короля Оскара річні т. зв. нагороди Нобля, які виносять сего року 140.858 К.

Отєї нагороди установив Швед, Альфред Бернард Нобель, що винайшов динаміт та поробив на сім великанські зиски. Вмираючи записав він значну частину маєтку на уділюване нагород за вчинки, що мають на меті добро людства. Фонд Нобля досягав 1900 р. 31,225.000 К із чого 1,500.000 К обернено на засноване інститутів, в яких учені спеціалісти мають слѣдити праці, надіслані на конкурс. Для справ літературних такий інститут вже основано в Штокгольмі при шведській академії наук, тепер прийде черга на інститут в справах мира.

Установляючи нагороди, висловив Нобель таку дериктиву для тих, що будуть роздавати надгороди: „Я не хотів би — говорив він до одного приятеля — щоб з тих засобів черпали люди чину. Номме l'action m'ir би дуже легко попасти через се в покусі занедбаня праці, цілію моєї фундації є запомагати ідеалістів, що з трудом пробивають ся через жите, щорічні роздачі нагород попереджують преріжні комбінації що до осіб, які мають одержати нагороду. Розуміє ся, що они дуже часто заводять. Ось і тепер поминено при узглядненю особи, що найбільше причинила ся до скріплення ідеї всесвітнього мира, звѣсну пропагаторку мирових кличів бар. Суттнер а також гр. Льва Толстого. М и р о в у п р е м і ю признамо сего року не якій небудь особі а Інститутуни міжнародного права (Institut de droit international), що ествує від 1873 р. Сей інститут складає ся із членів звичайних, яких не може бути більше як 50 і надзвичайних і почесних із поміж знатоків міжнародного права, які від 20 літ видають рочник з своїми науковими працями.

Премії із наук природничих розділено ось так: Нагороду хемії одержав Уліям Ромсе (Romsay). Ромсе уродив ся в Ілзго 1852 р., студії кінчив в Німеччині тепер знова в Лондоні. Се одна із найперших свѣтових поваг на поли органічної хемії. Він зладив прилад, при помочи якого можна добути температуру — 273° С, а се дало ему можливість відкрити новий первень — аргон. Крім сего відкрив сей учений також отсі воздушні гази: гелій, неон, криптон і ксенон. Він зробив також велике відкриття що до переміж велике пр. радія в гелій. Нагороду з об-



ласти фізики взяв лорд Ролеф (1842), професор математичної фізики в лондонському королівському інституті. Працював в різних галузях фізики а його дослід над специфічною вагою азоту довели до відкриття органу, яке він доконав спільно із Рамсем. За труди лікарські призначено премію Іванови Петровичеві Павлову, основателеві і управителеві інституту експериментальної медицини, що добув собі славу в цілій світі. Найзнаменитіший труд Павлова се его студія над травленням.

Роздача-ж літературних премій стала справдішньою несподіванкою. Розділено її між гіспанського драматурга Йосифа Ечегарая (Echegaray) і провансальського поета Містрала. Ечегарай уродився 1835 р. в Мадриді і був спершу учителем, а при тім брав уділ в життю політичним. В останніх двадцяти літах займає ся виключно драматургією. До найзнаменитіших его творів належить „O locuta o sancti-dea“ (Або божевіле або святисть), „El gran Galeotto“ (Великий Галеотто). Як небудь драматург се визначний, але твори его не мають на собі печаті безсмертності. Більш оправдане було вже визначення нагородою кобзаря Провансалі Фредерика Містрала (1830). Се справдішній жрець поезії, що безмежно полюбив свою рідну сівішню країну. Він — як звісно — пише виключно у провансальським пагоа. Найзнаменитішим твором Містрала се епопея „Мірейо“, яку недавно переведено на мову шведську. Отсей переклад був мабуть причиною, що судні конкурсів звернули на сего поета свою увагу.

## НОВИНКИ.

Чернівці, 17. грудня 1904.

**Личні вісти.** Наші посли до ради державної покинули вже Відень. Посол Пігуляк вернувся до Черновців, а пос. Н. Василько виїхав за границю, відки верне до Чернівців аж з початком січня.

**Із краевого правительства.** Краєвий президент виїхав нині до Відня. — Краєвий президент іменував концентрованим практикантом укінченого студ. прав Аркадія Луческула.

**В справах церковних** пересправилися сими днями у Відні з митрополитом посли Николай Василько і др. Аврель Ончул, і є надія на мирне залагодження руско-волоських відносин на полі церковнім, що дай Боже! При тій нагоді заявив митрополит, що не ужив супроти вільнодумних послив виразу: їх би констити ногою.

**Нова благодать** сплила з боку правительства на ц. н. повітових інспекторів шкільних, бо ото відобрано їм легітиматі до їзди на залізницях другою класою за оплатою третьою, яке то право мають не тільки урядники, що виїхали з капридів, але навіть возні! Оттак то трактує держава інспекторів, котрим не платять і сотика за їх тяжку службу около державного надзору над шкільництвом. Крайня пора положити кінець сему поступованню ряду коштом краю. Надіємо ся, що сойм доведе до краю почату сїї сесії акцію, щоби держава платила свої органи своїми грішми, може тоді й пошанує їх більше.

**В справі пелягрі** відбула ся дня 15. с. м. під проводом краевого президента нарада, в якій взяли між иншими уділ др. Ст. Смал-Стоцький, др. Филипович і др. Воевідка. Порішено цілий ряд реформ, що мають спинити ширене тої пошести. Між иншим рішено поробити старання о заміну кокурдзяного харчу на инший, та о зменшене надмірного

числа постів в гр. прав. церкві а що найважливіше рішено в місцевостях навіщенних пелягрію оснувати людські кухні, що будуть роздавати хорим на пелягрію безплатний здоровий харч. До комісії, що має зайняти ся боротьбою з пелягрію, вибрано сов. прав. д-ра Филиповича, сов. гр. прав. д-ра Ключенка, проф. д-ра Волчинського, пос. д-ра Лулу і надкомісара Мікулі.

**Збори рускої інтелігенції** відбулись в першій половині січня. На них обговорять посли політичну ситуацію, яка витворила ся в краю, а пос. Василько зрештєре стацію, в якій находит ся тепер справи церковні на Буковині. Докладний речинець зборів подамо пізніше. При сїй нагоді звертаємо увагу нашої інтелігенції на сєлі, щоби звертала увагу на агітацію темних духів проти поставов останньої соймової сесії.

**Краєва рада шкільна** іменувала на засіданні з дня 12. с. м. надчителем в Юрківцях Андрія Зибачинського з Горішівців а управителем школи в Довгополи Антона Мандрика, далі призначила отворити при школі в Жадові, Барбівцях і в Мігові четверту а в Напівській Долині і Володимирі Банилові другу класу; розширила школу в Михальчу на 6 клас а заснувала тамже другу двокласову школу.

**Ремунерації** одержали слідуєчі учителі — Русини а) за плекане церковного свіду Антін Мандрик в Довгополи, Емануїл Томорук в Бріду, Іполіт Омельський в Погорилівці, Іля Вершигора в Васловцях і Г. Завіховський в Бурдєях по 40 корон; б) за плекане шкільних огородин: надуч. Іларій Гердийчук в Киселицах 45 корон, а надучителі: Кастан Горвацкий в Лукавиці, Денис Омельський в Оутті, Михайло Іада в Мигученях, Сергій Канюк в Садлові і Василь Стефук в Банилові по 40 корон. Звертаємо їх увагу на те, щоби підняли сїї ремунерації перед новим роком, бо пізніше не виплатять їх уряди податкові.

**Отворене читальні „Рускої Бєсїди“** в Конятині відбуде ся дня 19. грудня н. ст. с. р. в дені св. о. Николая в домі господаря н. Іли Пашенка о год. 1-ій по подудні, на котре маємо честь запросити всю ви. інтелігенцію, як і всі наші читальні. — За старшину читальні: Іван Дутчик, голова, Юрій Гарас, писар.

**Віденьський університет**, який із за студентських буч був через кілька днів замкнений, отворено на нове.

**Улиця 19. февраля 1861. р. в Одесі.** Одеська городська дума рішила в місяці лютий 1901. р. як в 30-ту річницю звільнення мужиків від кріпачкої залежності, назвати одну улицу „Улицею 19. февраля 1861. р.“ на се було треба дозволу міністра, який ухвалі міста потвердження, не дав. В марті 1904. р. розпочав голова Зелений наново старатись о дозвіл і его остаточно добув від царя. Пять літ треба було Одесі заходити ся о те, щоби одну улицу назвати датою найкрасшої події в російській державі за останнє століття. Спомин хвиля, коли мужицтво дістало волю небезпечний для святаго самодержавія.

**Запозомогове товариство при ц. к. П. гімназії** відбуло сими днями своєї загальні збори. Отсе хосєнне товариство, що остає під проводом дир. Кока, мало в р. шк. 1903/4 1418-97 кор. доходу, а уділило 733-31 кор. ріжних запомог а 300-80 кор. на стипендії. Дві стипендії по 100 кор., які були вільні, надано уч. VIII. кл. Степанови Макови і Дікштайнови Мойсєєви уч. V. а кл.

**Самоубійство Сиветона.** Францускі націоналісти й клерикали, що хотіли смерть посла Сиветона вписати в гіпотечку ренубліканських злочинців — страшенно скомпромітували ся. Виказало ся, що Сиветон допустив ся таки самоубійства, щоби не переживати свого скандального процесу. Сиветон мав зносини із своєю пасербицею, яку віддав перед кількома тижнями за муж. Коли наслідки проступних зносин стали за швидко об'являти ся, брав Сиветон уділ в заказаній операції — его зять довідавшись про те зробив карне донєсєне. Сиветон довідавшись про се став слідчого судню благодати о ратунок, а він ему заявив, що прокуратура зможе відступити від слід-

ства тільки тоді, як зять відкличе скаргу. Кодиж Сиветоні годі було і через жінку вимочити на зятю, щоби він відкличав скаргу, тоді Сиветон рішив ся на самоубійство. Він побив міністра також лише в тій цілі, щоби наразити ся на острій поєдинок і погибнути з честію, та сї надії заведи. В Парижу розходять ся чутки про арештованє ріжних осіб, що були замішані в сєй проступок. Рівночасно вийшов на світло денне ще инший скандал із аристократичних сфер у Франції. Осє вчєра застрєлив ся в Парижі монархіст гр. Лямет із ляку перед одвічальністю за злочин проти моральності. Дочка самоубійника находит ся в приватній клініці.

**Желїзнична катастрофа.** „Local Anzeiger“ доносить із Вильна, що в моголівській губернії біля Орші наїхав потяг військовий на тягаровий. При тім наступила ще й експлозійна частина стрільничого пороху, що повело за собою смерть 7-ох жовнярів; багато жовнярів потерпіло дуже важні рани.

**Подяка.** Комітет заряджующий посліднім аматорским представлєнем складає сердечну подяку Ви. п. сєкр. Коралевичеві і его жені за щирі і безкористні труди при режисєрії а також всім тим паням і панам, що брали чинний уділ в сїм представлєнє. При тій нагоді зложили надатки в хосєн бідної шкільної молодіжи Ви.: радник Невєчержіл 10 кор., адвокат др. Перл 10 кор., нотар Дрогомирецький 2 кор. 80 сот., др. Клим 1 кор. 80 сот., пані директорова Залозєцка 2 кор. 80 сот., пані директорова Филиповичева 1 кор. 60 сот., адвокат др. Галін 60 сот. Всім тим Добродіям нашої шкільної молодіжи ширє спасєбі! — За комітет: Евг. Кордубова, Кат. Костєцка.

**Виказ жертв на „Руску Буреу в Кіцмані“** за час від 1. падолиста до 7. грудня 1904 р. Добродійка Христіна Маланчук із Лукавця вписалась як член добродіж 20 кор., н-ї Ізидора Ільницька 3 кор., із карт „Руска Бєсїда“ в Кіцмані 1 кор. 60 сот., вписались у члєни з місячною вкладкою 2 кор., п. Осип Пастушинський із Кіцмані, н-ї Вероніка Бульбук учителька, п. Степан Костиюк надучитель із Самушина і Євгеній Павнєль учитель із Валави, п. Калитовський посєд до сєйму краевого 5 кор., на руки пана Андрія Зибачинського надучителя в Горішівцях зложили: А. Зибачинський 5 кор., Т. Городицький 2 кор., Гєновєсєде Фрундза 2 кор., і Євгеній Тотосєкул 2 кор., разом 11 кор., п. Николай Спінул інспектор шкіль народних із Вашківців 5 кор., о. Лисєнєцький із Косємач 7 кор., Н. Н. 5 кор., п. Барановський нотар в Кімпольоніу 10 кор., на храму в домі о. Тиміньського у Хлівцях збрали н-ї Ізєля Грігирчик учителька і п. Осип Бурачинський 58 кор. 10 сот., о. В. Петрушевич 2 кор., н-ї Г. Бурачинська 2 кор., п. Е. Бурачинський 2 кор., о. Волянський 2 кор., п. А. Греку 1 кор. і н-ї Д. Греку 3 кор., п. Осип Пастушинський 1 кор., на руки п. Дм. де Павнєла надучителя із Валави зложили слідуєчі добродіж: п. Лукашевич 1 кор., Дмитро де Павнєл 1 кор., П. Кіцул 80 сот., Озіас Шор 40 сот., В. Палій 60 сот., В. Кіцул 60 сот., Прокопєнь 40 сот., Мозєс Райхєр 30 сот., Йосєф Каміньський 1 кор., Георгій Вілокрилий 20 сот., Герш Зільбер 30 сот., Костє Головатий 20 сот., Іля Кіцул 40 сот., Тодор Сандяк 20 сот., Михайло Чоботар 20 сот., Георгій Головатий 20 сот., Дмитро Кіцул 20 сот., Саломон Бергєр секретар громадський 20 сот. разом 8 кор. 80 сот., о. Глїбка із Мосєрівки 10 кор., на руки Василя Родича читальня із Раранча замїстїє віни на домовину бл. н-ї Євгенії Ярошинської 8 кор., п. Іван Шадковський учитель із Верєчанки посїлає що місяця на оплату бурсака Дребєта із Верєчанки 4 кор.; у члєни бурси вписав ся п. Петро Лісний учитель із Лашківців 4 кор., крім того прислали натуралї: о. Т. Драчинський із Товтрів 1/2 кірця пшеничної, 1/2 кірця житньої муки і 3 кірці бараболі, п. Петро Войновський надучитель зібрав від о. Дмитра Бурака 25 кір. жита, Салі Шауєр 2 кір. пшениці, Василь Молодик 2 кір. пшениці, Василь Голубашєнко 10 корців жита, Катєрина Сєрафимук 2 корці жита і Степан Колибаба 25 кір. бараболі. За петльованє заплатив Петро Войновський 82 сот. за сироданий грїє. Із Кіцмані подаруваки Андрей Снятинчук 1/2 кірця бараболі і Андрей Грігоца 25

кір. бараболі. — Всім жертводавцям стократно спасєбі! — За видї „Рускої Бурси в Кіцмані“ Іля Сємака, голова, Дєнис Євєстафєєвич, касєєр.

## НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

**На теперішній ювілейній виставі** польської шуги в Кракові находит ся також образи Українця Алексія Новаківського, бувшого ученика тамошньої академії шуг, який добув собі єї золоту медаль нагороди. Картини його а передовсім побутові образки з України незвичайно інтересні та удачі і свідчать про великі спосібности нашого земляка. М.

**Видання черновецької філії тов. „Руска Школа“** під редакцією Іларія Карбулицкого вийшли в останніх днях два випуски: Ч. 10. Малий колядник ст. 32+1. Ціна 8 сот. Ч. 11. Калєндарик для руских діточок (на р. 1905). Ст. 30+2 32°. Ціна 10 сотиків. — Обі книжечки вийшли із друкарні тов. „Рускої Ради“, а при своїй дешевості будуть мати певне великий збут.

**„Руска хата“.** Під такою назвою стане з новим роком виходити у Львові новий двотижневник для руских родин. Се буде щось в роді німецьких „фамілієнблятів“. „Руска хата“ буде містити твори оригінальні й переклади як: оповідання поезії, описи подорожжї та популярні розвідки наукові із всіх галузей науки. Зрозуміє ся, що така часопись, коли буде належно редагована має повну рацію істновати. Чи се що до „Рускої хати“ справдїть ся, побажамо вже незабаром, бо єї перше число — як довідуємо ся — вийде ще в грудні. Нову часопись буде вести п. Александр Дєнис Семєратович.

**Запросини до передплати на „Літературно-Науковий-Вістник“.** З роком 1905 вступає Літературно-Науковий-Вістник у восьмий рік свого істновання. Виданих досї 28 томів сього вістника свідчать досить прорєчисто про вартість видання, яке протягом сього істновання, надїємо ся, гідно репрезєнтує українсько-руське письменство по обох боках Збруча, було вірним зеркалом і показником його розвою і силкувало ся не без успіху вказувати дороги тому розвою та вияснювати значєні ріжнородних фактів і напрямів нашого духового і громадського життя.

В новому році Літ.-Наук. Вістник буде держати ся тої самої програми і тих самих провідних думок, не признаючи ся виключним прихильником ніякої літературної школи, ніякої громадської партії ані релігійно-філософської секти, але всюди високо ставлячи свободний розвій одиниці й народности, плеканє гуманних і поступових ідей, здорову і ніякими догмами не спутану критику і талант.

У новім річнику візьмуть участь ті самі літературні та публіцистичні сили, які працювали в ЛНВ досї, а надто ряд молодих талантів із галицької і російської України. З праць призначених для сього річника назвємо лише простору повість Андрія Чайківського з життя сучасної галицько-руської інтелігенції, що зачєне ся від першої книжки нового річника, нові оповідання та поезії В. Степаніка, М. Коцюбінського, В. Самійленка, Ів. Франка, Г. Хоткевича, Я. Жарка, М. Вороного, Лієсєка-Тамарєнка, Надїї Кибальчич, І. Липи, з поємертної теки М. Старицького та Євгенії Ярошинської, уступки із споминів української сєлянки Марусі Вольвачівної та Сєлєніна Харламїєва Краснодубького і т. и. Надто помістимо ряд гарних перекладів із сучасних європейських та американських письменників, ряд критичних студій про нашу й инші літератури, ряд публіцистичних статей про важніші сучасні питання і в кожній книжці, як звичайно, багату хронїку.

Передплата ЛНВ лишаєть ся така сама, як була досї, а власне цілорічна 16 кор., піврічна 8 кор.

Адміністрація просить ласкаво поспїшити з присилкою передплати, щоби було можєна управити наклад.

Редакційний комітет Літературно-Наукового Вістника: М. Грушевський, В. Гнатюк, Ів. Франко



# Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

**Товари з бронзу** найновішого виробу: Столики на цигару і салюнові, стоячі і на стіну годинники, тягарки до притискання листів, Nipres і т. п. Альбоми із шкіри і паїшу, нецесарії для панів і панів, мошонки на листи, пушки на цигару і тютюн, мошонки на гроші, найліпші фабрики.

**Товари шкіряні** дамські торбники, касети на листи з замочками і без замочків, пушки на тютюн і етуї на цигару і папіроси, лубочки на манки, етуї на візитові карти, альбоми з підставками або без них, лорнетки і нецесарки до подорожі.

**Товари обувані.** Самостійна продаж обуви з Гудиярекої фабрики Ф. А. Попера і з інших славних фабрик як Антін Чапек у Відні і т. д. Найліпші фабрики на зиму. Черевки суковні обкладані лякером, Voxelit і Chevreaux з шовковим пайшом і трікотовим нутром для панів дам і дитин. Чоботи фільцові для панів і хлопців, суковні і з телячої шкіри, чоботи до польованя (ручна робота), черевки домові різні найліпшої якості для панів і дам як також черевки до виправ гімнастичних.

**Артикули до полювання і до подорожі.** Револьвери, рушниці найрізноманітнішої конструкції і амуніція. Каллоші і черевки до снігу найліпших виробів. Ташки з замочками або без них, валізи, пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолі, кошики на начинне, нецесарії, коці і т. п. шкіряні товари.

**Кофекция діточих убрань** як: камісельок для панів, панів, дитин, дівчат, до того жакети і чепці.

**Товари футряні.** Великий вибір дамських боа, до того зарукавки (муфи) і шапки. — Убраня футряні для хлопців і дівчат різного рода. Від 8 К. почавши аж до найдорожших.

**Товари вовняні зимові.** Правдиве біле сґера і біле із складу бавовняного гіґієнічного біля, систему Д-ра Лямана, як також півошняні і вовняні опаски, штани, еїточі одяги, паньчохи для дам і дитин, паньчохи до польованя, оґрівачі колін, карку черева і пульсів, камані, вовняні шапки, рукавички для дам панів і дитин.

**Краватки і біле** після найновішої анґлійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних красках найліпшого рода, а шовку, пікт. зефіру і т. п. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

**Капелюхи для панів і хлопців** фільцові, а льоден і пайшові в найбільшій виборі. Самостійна продаж капелюхів з п. к. надвірних фабрик I. Heinz Ita у Відні Josef Pichlers Söhne в Грацу, P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino Giuseppe Fratello Alessandrio в Італії. — Найновітні циліндри і каяки.

**Каллоші і черевки до снігу** найліпшої сорти і найславніших фабрик.

Склад ц. к. упрвіліюваної фабрики товарів альпаки і хіньського срібла В. Бахмана і спілки у Відні.

## AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучене акційне корабельно-перевозове тов. в Трієсті.

Правдивий пасажирський оборот до Америки через Трієст-Нью-Йорк.

Генеральна АГЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

**Гольдлюст і Спілка**

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів. 60 (3—10 н.)

## ПОВІДОМЛЕНЕ.

Отсим повідомляю Впов. П. Т. Публику, що я крім існуючого вже мого skleпу ювілярського, в Чернівцях, Ринок ч. 9, отворив ще

**ФІЛІЮ**

при улици Паньській число 15

і удержую там великий склад стінних, столових і кишенькових годинників, із золота срібла нікю, стали з преціозними верками. іменно т. зв. „International-Watch in Schaffhausen“, „Longines“, „Omega“, „Roskopf-Patent“ і багато інших різноманітних сорт.

Рівночасно заявляю, що приймаю нові роботи як і репарації ювілерські, в золоті, сріблї, так в Ринку під ч. 9, як і при Паньській улици ч. 15, де також різноманітні замовлення як хронометри, репатаційні годинники взагалі всілякі старинности лагоджу як найточнійше і під гаранцією

Надїю ся проте, що Ви. П. Т. Публика як до тепер так і на дальше зволить ласкаво, мене підпирати, а при закупні подарунків на різдво або на новий рік, мої skleпи не омине а пересвідчивши ся о великій виборі товарів, дешевости цін і тетельній обслузі, виїде зних вдоволення.

Поручаючи ся ласкавим зглядом, пишу ся з поважанем

**Кароль Шульц, ювілер і годинникар**

63 (3—15) н. с.

заприсяжний знаток ц. к. суду.

Всяку конкуренцію видержить

Штайнера і Геллера

**НОВО УЛАДЖЕНИЙ МАГАЗИН**

ювелів, золотих, срібних, з хіньського срібла, альпаки та бронзових товарів.

Чернівці, ул. Паньська ч. 10.

64 (1—5 н.)

Скоро обслуга, добрі товари, нечувано дешеві ціни.

Марка охоронна: котвиця

**LININENT. CAPS. COMP.**

з антики Ріхтера в Празі,

загално признаний знаменитий **усмирюючий лік на втиране** по ціні 80 сот. 140 кор. і 2 кор. можна купити у всіх антиках.

Просимо жадати сей загално улюблений лік все лише в ориґінальних флашах з нашим охронним знаком „КОТВИЦА“ з антики Ріхтера і для осторожности приймати лише флашки тим охронним знаком яко правдиві. 46 (12—40)

Антика Ріхтера

„під золотим львом“ у Празі, улица Єлисавети ч. 5.



ОБРАЗОК ОБЕРТКИ ДЛЯ ЧАЙ.  
ВЫСОЧАЙШЕ  
УТВЕРЖАЮЩЕ  
ТОВариШЕСТВО  
ЧАЙНОЙ ТОРГОВЛИ И Складовъ  
**К И С**  
1/2 фунта 4 фунта 10 фунта 20 фунта  
До набути у 48 (1—2 н.)  
**ШМИДА І ФОНТИНА**  
Чернівці, ул. Головна Enzenberg-Hauptstr

## Як Хочете

добре і дешево купити, то удайте ся до найстаршого, найбільшого і вельми в товар заосмотреного 49 (11—2 н.)

Магазину додатків для кравців і модисток

**Саламона Гольдшміда**

Чернівці, улица Головна ч. 6

Замовлення на провінцію виконують ся якнайскорше

## Віденське товариство банкове.

По мисли § 49 статутів запрошує ся акціонарів. Віденського банкового товариства (Wiener Bank-Verein) на

## надзвичайні загальні збори

котрі відбудуться 10. січня 1905, 11 год. перед пол. у Відні I., Herrengasse ч. 8

### Порядок нарад:

1. Внесок ради адміністраційної на підвищення акційного капіталу на 20 мільонів Корон.
2. Внесок ради адміністраційної на зміну дотичних приписів статута.

Після § 46 статутів мають лиш ті п. акціонари право голосованя на зборах, котрі найдальше до 14 днів перед зборами зложили при найменше двацять п'ять акцій враз з купонами в касі товариства або в якій иньшій, адміністраційною радою до того призначеній.

Кожних 25 акцій має право на один голос (§ 47 стат.)

Просить ся отже управлених до голосовань пп. акціонарів скласти свої акції враз із купонами найдальше до 27. грудня 1904

в **Відні** в ліквідатурі (I., Herrengasse 8),  
в **Аусірі** а/Е., Берні, Буда-Песті,  
в **Чернівцях**, Грацу, Львові, і  
в **Празі** у філіялах,  
в **Ст. Пельтен**, Просніці в **Він-Най-штат** при експозитурах Wiener-Bank-verein-у.

в **Берліні** в німецькій банку,  
в **Франкфурті** а/М. в німецькій тов. банком і в Франкфуртській філіялі нім. банку,  
в **Стутгарті** в віртемберг. тов. банком, в **Монахові** в баварській філіялі німецького банку.

Акції належить скласти з приложенем аритметично упорядкованих і властителем власноручно підписаних консигнацій (а ім. у Відні в ліквідатурі в двох, на інших місцях в трьох примірниках).

Один примірник консигнацій одержує складаючий враз з із посвідченням відбору назад і рівночасно посвідчує після § 54 стат. видача карти легітимацийної для участі в загальних зборах, що гласить на імя складаючого і є важна лиш для означеної особи, або тої-ж уповноваженого.

Відень, 10. грудня 1904.

Віденське тов. банкове.

Кожний курець, повинен жадати **Козак', Кобзар', Гуцул'**. Трубки **Козак', Федькович'**. всюди до руских паперців цигаретових **Козак', Кобзар', Гуцул'**. цигаретові: **Козак', Федькович'**. набути!

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає Іван Захарко.